

ምሕረት ካብ ቀታሊ ምጽባይ፡ ኣዝዩ ዘሕፍር ውዳኛ ፖለቲካዊ ኣተሓሳስባዮ።

ወለድና ተመኸኑ ንዘይሰምዕ ካብ ተመክሮኡ ንዘይመሃር፡ “ሰብኣይ ሓንቲ ቃሉ” ዓይነት ሰብ ከጋጥሞም እንክሎ “ብዘመነ ውቤ ዝጸመመስ ውቤ ክብል ይነበር” ክብሉ ይገልጽዎ። ውቤ ዝበሃል ጨካን መራሒ፡ ጸላእተይ ንዝብሎም ሰባት ውዑይ ቆሎ ዓተር ኣብ እዝኖም ብምእታው ናይ ምስማዕ ተኸእሎኦም ስለ ዘመከኖ፡ ነቲ ቅድም ኣብ ኣእምሮኦም ዝቐረጽዎ ካብ ምድጋም ወጻኢ፡ ሓድሽ ሓሳብ ክቐበሉ ንዘይኸእሉ ሰባት ዝተዋህበ ምስላዮ። ሎሚ ብገለ ኤርትራውያን ዝሰማዕ ዘሎ ርእይቶ ምበኣር ብቐም-ነገሩ ካብቶም ውቤ ዝደጋግሙ ግዳያት ክትፈልዩ ኣጸጋሚ ምኃኑዮ።

ብርግጽ እቶም ውቤ ዝደጋግሙ ፈትዮም ኣይኮኑን። ናይ ፖለቲካ ብሃማት ወይ መጋበርያታት ስለ ዝኾኑውን ኣይኮኑን። ንሳቶም ብዓመጽ ናይ ምስማዕ ተኸእሎም ዝመኸኑ፡ ብሰንኪ ዘይምስማግም ቃላት ዝደግሙ ዝነበሩ መሳኪንዮም። እዚ ሎሚ ብገለ ኤርትራውያን ንሰምዖ ዘለና ካብ ደመኛ ጸላኢ ምሕረት ንምርካብ ዝግበር ምህላላ ግን ካብ ጉድለት ጥዕና ዝብገስ ኣይኮነን። ኣይተገደደንውን። በዓል ቤት ናይ ሃገረ ኤርትራ፡ ህዝቢ ኤርትራዮ። እዚ ህዝቢ፡ ክቡር ሰብኣዊ መሰሉ ተገፊፉ፡ ባህላውን ሃይማኖታውን ክብርታቱ ታራኽሱ፡ ምስ ሕሱም ድኸነት፡ ዕረፍቲ ኣልቦ መርድእ ሞትን እህህታን ክነብርዮ ተፈሪዱ ኣሎ።

እታ ሃገርውን ከም ልኡላዊት ሃገር ናይ ምፍራስ ሓደጋ የንጸላልዎ ኣሎ። ነዚ ሓቂዚ ኣይኮነን ኤርትራዊ ደላዩ ሰላም ማሕበረ ሰብ ዓለምውን፡ ሕርሕራይ ገይሩ ዝፈልጦን ዝሻቐለሉ ዘሎንዮ። ነዚ ብእዝኒ ጽሮት ዘይኮነ ብዓይኖም እናረኣዩ፡ ኢሳያስ ወይ ሞት ዝብሉ፡ ካብ ቀታሊ ምሕረት ዝጸበዩ ዜጋታት ምርኣይ ምስ ምንታይ ይቐጽሩ? ኣብ ኤርትራ ኮይኖም ህግደፍ ወይ ሞት እንተዝብሉስ ተገዲዶምዮም፡ ከም ስሉዮም ምተባህለ። ምክንያታዊ ድማ ምኾነ።

ኣብ ርሑቕ ቦታ፡ ኣብ ደሞክራሲያውያን ሃገራት ሰፊሮም ከምኡ ምባሉ ግን፡ ካብ ሕሉፍ ኣምልኾ ዝብገስ ምበር ካልእ ሽፋን ክወሃቦ ዝኸእል ኣይኮነን። “ውቤ?” ዝብሉ ዝነበሩ ብግፍዒ ኣካሎም ስለ ዝጎደለን ካልእ ምርጫ ስለዘይብሎምንዮም። ካብ ኢሳያስን መጋበርያኡ ጉድለ ህግደፍን ኣብ ክንዲ ዝገላገሉ፡ ተገልቢጦም ምሕረቱ ዝጸበዩ ዝምህሉ ሰባት ግን፡ ካብ ሓርነት ባርነት ዘፍትወሎም ኣምለኹቲዮም። ስለዚ እቲ ፍልልይ ኣብ መንጎ ብጥዕናዊ ጉድለት ተገዲድካ ትብሎን ባህሪኻ ኣገዲዱካ መሳርሒ ኮይንካ ትብሎን ዘሎ መሰረታዊ ፍልልይዮ።

እዞም ፖለቲካዊ ምሕረት ወይ ፍታሕ፡ ካብ ቀታሊ ዝጸበዩ ኣምለኹቲ ኢሳያስ፡ ብርሑቕ ብኣካል ክትሪኦም ናይ ጥዕና ጸገም ዘይብሎም ጥዑያት ሰባትዮም። ኣቃውማኦም ኣከዳድናኦም ኣካይዳኦም ናይ ጥዑይ ሰብዮ። ውሽጣዊ ኣተሓሳስባኦም ግን ጥዕና የብሉን። ካብ ናይ ንቡር ሰብ ኣተሓሳስባ ውጽእ ዝበለዮ። ብፍላይ ኣብ መንጎ ሰብኣዊ ፍጡርን ሃገርን፣ ኣብ ልኡላውነት ህዝብን ተራ መንግስትን፣ ኣብ ሕጋዊ ፖለቲካዊ ስልጣንን ኢ-ሕጋዊ ፖለቲካዊ ስልጣንን ዘለዎም ኣገንዘብ፡ ምስ ናይዚ ዘመንዚ ሰብ ክትቆጽሮም የሽግር።

ሕራይ ንውልቀ መላኽ ኢሳያስን መጋበርያኡ ስማዊ ውድብ ህግደፍን መን ምኃኖም ብባህሪ ኣብ ምልላይ ይጸገሙ ንበል፡ ካብቲ ብዓይኖም ዝሪእዎ ዘለው ፋሽሽታዊ ተግባርኻ ኣይመሃሩን? ዓገብ ኣይብሉን? ኣይቐብጹን? ብወግዒ ምስኡ ዝነበሮም ገመድ ቡቲኹም ምስ ውጽዕ ወገኖም ኣይስለፉን? ስለምንታይ ኣምልኾ ኣብ ኢሳያስን ህግደፍን? ስለምንታይ ሃገራዊ ፖለቲካዊ ምሕረት ካብ ቀታሊ ምጽባይ? እንታይ ኮይኖም፡ መለኹቲ ስርዓታትን ኣስካሪ ስብከቶምን፣ መለኹቲ ስርዓታትን መኻን መብጸዓኦምን፣ መለኹቲ ስርዓታትን ከመይነት ኣወዳድቓኦምን ካብ ካልኣት ሃገራትን መንግስታትን ትምህርቲ ክወስዱ ኣይኸእሉን? እዚ መድሓኒት ናይ ዘይብሉ ኣጥፊእካ ምጥፋእ ፖለቲካዊ ሕማም መግለጺዮ።

ኣብዚ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ማዕከናት ዜና ኤርትራውያን ስሕበት ረኽቡ ዝቐነዩ ሓደ ጉዳይ ከም ኣብነት ንመልክት። ስማዊት ሚኒስተር ፍትሒ ህግደፍ ወ/ሮ ፎዝያ ሓሽም ኣብ ተክሳስ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ናይ ህዝቢ ኣኼባ ኣካይዳ። ገለ ተበዓት ደቂ ህዝቢ ድማ ኣብቲ ስማዊት ሚኒስተር ዝጸወዩ ኣኼባ ተረኽቦም። ዘይከም ስዲ ኣቀራረባ ህግደፋውያን ንደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝውክል፡ ረዚን እዋናዊ ሕቶን ርእይቶን ብሓላፍነታዊ ኣገባብ ክቐርቡላ ብቲሺ ኣሰና ተኸታቲልና።

ንሰኹ ከም ሚኒስትር ፍትሕ፡ ዜጋታት ብዘይ ዝኾነ ናይ ቤት ፍርዲ ፍቓድን ጭቡጥ ናይ ጥፍኣት ምክንያትን ተተገብቶም፡ ክሳብ ከም ተራ ህይወት ዘይብሉ ኣቕራቢ ብኣጽንሓለይ እንክኣሰሩ፣ ተጨውዮም ኣልቦ ሓታቲ ክጠፍኡ፣ ክቕተሉ፣ ብኢ-ሰብኣዊ መግረፍቲ ኣካላውን ስነ-ኣእምሮኣውን ማህሰይቲ ክወርዶም ዓገብ ዘይበልኪ እንታይ ኮይንኪ? ንብረቶም ክራሱ፡ ኣብ ሃገርም ብሰላምን ብክብርን ምንባር ሓርቢትዎም እንክሰደዱ ሕጊ ይከበር ዝብል ድምጺ ኣስሚዕኪ ኣይትፈልጥን ግን ከኣ ከይተሰከፍኪ ሚኒስትር ፍትሕ ዩ ኢልኪ ብዛዕባ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ስርዓተ ፍትሕ ትምድሪ ኣለኹ ዝመንፈሱ በዓሂ ሕቶ ኣቕሪቦሙላ።

ስማዊት ሚኒስትር ብዝተዘበራረቐ ስምዒትን ቃላትን ንጸረ-ህዝቢ ውድባን ውልቀ መላኹ መራሕኣን ክትከላኸል ተግዚብና። ብዘይ ስኽፍታ ድማ ብዘይ ገበንን ፍቓድ ቤት ፍርድን ዝእሰር ሰብ የለን ኢላ። ንሳ ከምኡ እንተበለት ሓቃ። እምነታን ተግባራንዮ። ነዚ ኣብ ልዕሊ ሰብኣዊ ክብርና ዝዋራዘ ህግደፋዊ ኣረኣኢያ ሰሚዶም ብታሕገስ ዘጣቕዑ፡ ሎሚ መንገዲ ፍታሕ ተጀሚሩ ኢሎም ምሉእ ክኾነሎም ዘተባብዑን ዘጸልቱን ወገናት ዝሰምዓ ኣእዛና ግን ሓፊረን። እንኮ ሰባዊ ስርዓት ህግደፍ ድሌቱ። ንህዝቢ ኤርትራ ከምዘይሰምር በታቲንካ፡ ታሪኽ ኤርትራ ደምሲሰካ፡ ምስ ካልኣት ግዳማውያን ሓይልታት ተዋዲኻ ብዋጋ ህዝብን ሃገርን ተረባሒ ኮይንካ ምንባርዮ። ነዚ ከኣ ካብቲ ናይ ፖለቲካ ምዝርና ባህሪኡ ዝብገስ፡ ከም ሕብሪ ነፋሒቶ እናተገላበጠ ንመሳኪን ብምድንጋር ክውን ምግባርዮ።

ስማዊት ሚኒስትር፡ ኣብ ዝቐጸለ መደረኣ፡ ህዝባዊ ወገናውነት ከም ዘለዎ፣ ኮፍ ኢላትሉ ዘላ መንበር (ኩርሲ) ካብ ህዝቢ ከምዝተረከቡቶን ንህዝቢ ድማ ተገልግለሉ ከምዘላ፣ ንሳን ብጸታን ብዝኸፍልዎ ዘለው መስዋእቲ ህዝቢ ብኩላንተንኡ ብመስተርዎት ይነብር ከም ዘሎ፣ ሃገር ርኡይ ገስጋስ ምዕባላ ተርኢ ምህላዎ፣ ሓሓሊፎም ጸገማትን ጉድለታትን እንተሃለዮም ከኣ፡ ብሰንኪ ጸላእትን ተጸባእትን ዝተፈጥረ ከም ዝኾነ ብምምሳል ንቐባሪ ከተረድእ ፈቲና። መንግስትና ህዝባዊ ስለዝኾነ እቲ ኮፍ ኢልናሉ ዘለና መንበር ናይ መስዋእቲዮ። ሕድሪ ጀጋኑ ተቐቢልናን ኣኸበርናን ዝተሰከምናዮ ከቢድ ሃገራዊ ሓላፍነት ስለ ዝኾነ፡ ካብ ሕጊ ወጻኢ ኣይሰራሕናን ኣይንሰርሕን ከኣ እናበለት፡ ንጸረ-ህዝቢ ባህርን ፋሽሽታዊ ተግባርን ህግደፍ ኣንጸባሪቓ። እዚ ኣይኮነን ሓድሽ ኣፍደገ ተኸፊቱ ኢልካ ብታሕገስ ክትቐበሎ ዘቐጥዎውን ኣይኮነን። ስለምንታይ? ዝተለመደ ህግደፋዊ ናይ ብደዐን ምድንጋርን ቃላትዮ። ገለ ኣብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኣለና ዝብሉ ወገናት፡ ኣገንዲ መን ከማኹ ክብልዎ ግን የተዕዛዝብ።

ብኣካል ኣብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኮይንካ፡ መጋበርያ ውልቀ ሰብ ንዝኾነት ስማዊት ሚኒስትር መንግስቲይ ኮነ መራሕዮይ ካብ ሓጥያት ነጻ ኢና ሕጽባት ከም ጳላመስ ኢና ስለ ዝበለት፡ መን ከማኹ ኢልካ ምትብባዕ ብቐጥታ ዘመልክቶ ጉዳይ እንተሃለው፡ ኣብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ዘይጸረ ዝተሓዋወሰ ኣረኣኢያ ምህላውዮ። ኣብዘሓ ህዝቢ ዝጠልቦ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ዘይኮነ ጽገናዊ ለውጢ ዝደልዮ ምውጋድ ህግደፍን ትካላቱን ዘይወሓጠሎም ወገናት ምህላዎምዮ። ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ብናቱ ኣረኣኢያን ስትራቴጂን ስልትን ተቓሊሱ ዘረጋግጸ መሰረታዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ዘይኮነ፡ እቲ ፍጹም ጨካን መላኹ ባዕሉ ፍታሕ ከም ጸኣሎም ማንታ መርገጽ ሒዞም ዝጽቡዩ ምህላዎም ዘርኢዮ።

ህግደፍ ግን ብባህሪኡ ብህዝባዊ ቃልሲ ክውገድ ምበር፡ ባዕሉ ክዕረ ዝኸእል ጉጅለ ኣይኮነን። እዚ ጉጅለ ካብ ዝኾነ ግዜ ንላዕሊ ኣብዚ መድረኽዚ ብደገ ዘይኮነ ብውሽጢ ኣብ ኣዝዩ ውጥረት ዝሰፈኖ ኩነታት ከም ዝርከብ መጽናዕቲ ዘድልዮ ጉዳይ ኣይኮነን። ስለዚ ሎሚ ስማዊት ሚኒስትር ፍትሕ ወ/ሮ ፎዝያ ሓሽም፣ ጽባሕ እመናት ኣገልገልቲ ኢሳያስ ዝኾኑ የማነታት፣ ድሕሪ ጽባሕ፡ ኣቶ ዑስማን ሳልሕን ካልኣትን ብዝተፈላለዩ ምስምሳት ሰባት ዓዲሞም ንሕና ኣብዚ ውሽጢ 28 ዓመት መንእሰይ ወለዶ ብኣካልን ብሕልናን ኣብ ምኹስኳስ፣ ዝወደቐ ቁጠባ ኣብ ምብርባር፣ ልኡላውነት ሃገር ኣብ ምክልኻል ኢና ተጸሚድና ጸኒሕና። ብዘይ ጭቡጥ ምክንያት ዝኣሰርናዮ ሰብ የለን። ብዝሓለፈ ተግባርና ንሕብን ምበር ኣይንሰከፍን። ዝኾነ ኤርትራዊ ኣብ ኣዳራሽና ኣትዮ ክሓትት ርእይቶ ክህብ መስል ኣለዎ እንተደኣ ኢሎም፡ እቲ ጉጅለ ፖለቲካዊ ንሱኣ ጌይሩ፡ ጸረ-ህዝቢ ተፈጥሮኡ ቀይሩ፡ ሃገራዊ ሽግር ድማ ሽዑ ንሽዑ ፍታሕ ረኺቡ ኢሎም ከጣቕዑ ጸገም ከም ዘይብሎም ዘርኢ ውድቕ ኣረኣኢያዮ። ብመደብ ሰባት ንዘላቑ ንዝቐትል ፍጹም መላኹ ጉጅለ፡ ብመደብ ኢኻ ትውግኖ ምበር፡ ብቃላቱ ክትጥበር ወይ ኣብ ምሉእ ምሕረቱ ክትወድቕ መሰረታዊ ናይ ኣረኣኢያ ምዝባዕዮ። እዚ ከምዚ ዓይነት ኣረኣኢያ ድማ ንኤርትራዊ ሓርብኻትን ጀግንነትን ኣይምጥንን።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 26-08-2019

